

Srečanje

Kdo je tu gospodar?

✉ Milan Vošank

Tako nenavaden, po svoje prav slikovit dan je ta poznojunijska nedelja.

FOTO: SONJA KOČEVAR

Daleč spodaj nad dolino Kamniške Bistrice, zajete med visoka strma pobočja Velike planine, Mokrice in Kompotele, je vse svetlo in osončeno daleč na ravnice in hribovja Kranjske in Notranjske, kjer se nad najbolj oddaljenimi obzorji komajda zaznavno dviguje podoba Snežnika, tu po grebenih Grintovcev nad Velikimi in Malimi podi pa je razpotegnjeno hiteče sivo meglovje. Že se zdi, da se bo razblinilo v jasna, modra nebeška okna v vetrovih s severa, ampak oblačne kape kar vztrajajo

na vrhovih, le še bolj mrzlo zapiha čez robove in gluha skalnata pokrajina se na trenutke zazdi kar tuja in mračna.

Še zaznavam vse te bližnje in daljne podobe naokoli, ko v mislih že prehajam v neko drugo igro, v plezanje. Previdno iščem prehode po široki ploščati vstopni gredi proti zložnejšemu podstavku Južnega raza Skute. Vrv v širokem loku nevarovano niha za menoj, pečina tu ni težavna, toda krušljiva mesta in bližnji prepadni rob grede, ki se odsekano

prelamlja proti vznožnim meliščem, me opozarjajo, naj ne hitim. Popolnoma se predam početju, zdajci pa nekje zgoraj glasno zaropota, kakor bi se valil kamnit plaz. Vajeno se stisnem k steni, ko nekaj metrov od mene v velikem loku pole-tijo kamni in se zamolklo razbijajo na spodnjih gredah. "Gamsi?" vprašujoče zaskrbljeno zavpijem proti soplezalki za robom na levi, Sonja pa, kakor da me je preslišala, umirjeno, veselo v svojem "razgovoru": "O, pozdravljeni, prijatelji,

moji kozorogi!" "Kozorogi, kozorogi ..., mar res, še nikoli jih nisem videl tu na Podih nad Koglom," mi hiti skozi razmišljanja, ko plezam naprej do zajedene grape pod vrhom grede, kjer se vrv izteče.

Na razu se zaman razgledujeva, kam so se po kamnitih policah umaknili ti kralji naših gora, toda med vzpenjanjem čez pragove proti vznožju najstrmejšega dela stene se mi kar nenadoma zazdi, da ne plezam več sam. Da se nekje tam zgoraj, prav blizu, nekaj nenehno in neslišno premika ... In potem se spogledava.

SREČANJE

Glava velikega, mogočnega kozoroga zre čez skalni rob le tri, štiri metre nad menoj. V njegovem pogledu ne zaznam presenečenja in zvedavosti, ampak trdno kljubovanje, že kar ukazovanje: "Ustavi se, pojdi nazaj, to je moj svet!" Zrem mu v oči, ne umakne pogleda, ne prestopi se, zanesljivo brani svoj položaj, le po premikih rogovja zaslutim, kakor da se me namerava, ko se mu dovolj približam, na hitro otresti s trkom. Zavem se nevarnosti in porajajočega se tesnobnega strahu v sebi, vendarle dokaj nasilno prihajam na njegovo ozemlje. Nekje niže za njim mora biti čreda in on je tu nedvomno gospodar, paziti jo mora, očuvati, zato je tako neizprosno na svojem stojišču. Ozrem se nazaj po svoji vrvi do Sonje, stena ima tu še lepe lahke prehode, zato ni zabitih starih varovalnih klinov, toda do travnate police niže je vsaj deset metrov in zamah kozoroga proti meni bi me neprijetno vrgel čez te grobo razčlenjene pečine. Soplezalka naju fotografira in me nagovarja, naj bom prijazen in kozorogu lepo prigovarjam, naj me spusti mimo.

Toda tokrat ne znam pametno poslušati, splezam še nekaj više, se bo že umaknil, skušam biti bahavo pogumen, zrem mu v oči, zamahujem z roko in govorim: "Beži, beži, umakni se ...!" Vse bolj me je strah, srce mi razbija, glasno diham, ko skorajda že kričim: "Jebemti, žival, hudiča, samo alpinist sem, ki ga tod vodi pot!" Ja, samo alpinist, za njega, kozoroga, pa ...? Zato ob vsem tem mojem "grotesknem igranju" očitno postaja le še bolj napadalno nastrojen, odločno pokimava z glavo, pripravljen na zalet in zamah. Sonja mi še kar naprej zaman govori o prijaznosti, ko mi razbija skozi vročo glavo: "Le kaj ti je danes, tako rad v gorah vidiš in občuduješ te živali, rože, vse ..., sedaj pa se greš to čudno igro. Bi rad obležal razbit spodaj na travah?"

Kozorog se počasi dviguje izza roba, srečanje postaja zelo nevarno ... "Zamenjava se, ti se boš znala pogovoriti, pojdi naprej," mi še uspe reči proti stojišču, ko že bežim navzdol po skalah do varne police.

"Prijatelj, kozorog, pusti me, da grem po svoji smeri, nič ti nočem, saj vem, da si ti tukaj gospodar," govori soplezalka med vzpenjanjem. Nepremično zrem v njun dialog: velikih rogov naenkrat ni več za skalo, tiho in neopazno se je kozorog najbrž oddaljil že, ko sem se umaknil tudi jaz, tekmeč. "Vsa čreda mirno počiva spodaj na tratah," še slišim od zgoraj, "le kaj se vama je prej dogajalo?" ko kar stečem, radoveden, za njo čez pečine.

Potem dolgo zreva v idilo družine kozorogov.

KOZOROGI NAJU NE ZAPUSTIJO

Plezanje naprej po Južnem razu je eno samo veselje v dobri strmi skali. Četrta stopnja v težavnosti postopoma prehaja v tretjo, doline sijejo osončene in sve-

tle, zgoraj čez vrh Skute pa še kar naprej vihravo hiti megla. Ne moti naju, sva v svoji igri, kakor kozorogi, ki naju nikakor nočejo zapustiti, kakor da vztrajno bdijo nad najinim početjem. Tam na travnatih pobočjih pod Strežo nenehno pritrkava. Mladci se neutrudno preganjajo ter preizkušajo moč in trdnost svojega rogovja, stara dva pa stojita na razglednih skalah in jih mirno motrita. Nekajkrat zastaneva na stojiščih, da prisluhneva dogajanju, na trenutke veter prinese oddaljene besede in vriske planincev na poteh. Od sten pa še vedno veličastno donijo udarci rogov mladih kozorogov, prava gledališka predstava je to, dokler tudi ti ne zamrejo v prepadnih globinah za nama.

Na vrhu Skute sva poplačana: za nekaj kratkih trenutkov se razgrne meglena sivina proti severu, da vsa sončna Koroška v posameznih slikah med Obirjem in Peco zasiže v lepoti zorečih žitnih polj in travnikov po ravninah Podjune. In ko greva sredi popoldneva po utrujajočem sestopu po jeklenicah in klinih zavarovane poti na Male pode počasi proti bivaku pod Skuto, sončni žarki nenadoma silovito prodro do pobočij pod Rinkami, kjer se čez zelene planjave med skalami mirno pase čreda kozorogov. Obstojiva, sploh nisva več presenečena, kakor da jih celo pričakujeva, le dolgo tiho zreva proti njim, dokler spet ne zapiha veter in zapre svetlobo izza oblakov.

Ter še zadnji pozdrav čez uro v Žmavcarjih: glasen žvižg nekje v Velikem grebenu ustavi najin korak, da se zvedavo ozreva navzgor. "Glej ga, kozoroga, prav na sam vrhnji rob se je postavil," se spet razveseli Sonja. Skušam mu zažvižgati nazaj, pa žejno suho grlo kar molči, da le še utrujeno pomaham. ◊

BOFF

5. BOVEC
OUTDOOR
FILM
FESTIVAL

Bovec, 28. - 30.
december 2011

Filmski festival o
športu in naravi ter:

2. Mednarodni
festival snežnih
skulptur,
freeride delavnice,
fotografska razstava.

www.boff.si

ad. EnHec

Bovec
TRAVNI
NAVODNA